EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 23

LIITE

asiakirjaan

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle

Digitaalisen vuosikymmenen tila 2025: EU:n omavaraisuuden ja digitaalisen tulevaisuuden rakentaminen jatkuu

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

MAARAPORTTI 2025

Portugali

Tiivistelmä

Digitaalisten julkisten palvelujen kasvu on Portugalissa vakaata, ja maa suoriutuu erityisen hyvin sähköisen terveystietojen saatavuuden osa-alueella. Portugalilla on tekoälyn käyttöönottoon yrityksissä ja yritysten innovointivalmiuksiin sekä perustason digitaitoihin liittyviä haasteita, mutta maan yhteysverkot ovat vankat.

Portugalin panos digitaaliseen vuosikymmeneen on hyvin kunnianhimoinen, ja maa on asettanut 12 kansallista tavoitetta, joista 92 prosenttia on linjassa EU:n vuoden 2030 tavoitteiden kanssa. Maa noudattaa kehityspolkujaan erittäin hyvin, ja 100 prosenttia niistä etenee suunnitellusti (ottaen huomioon seitsemälle kahdeksasta analysoidusta keskeisestä suorituskykyindikaattorista vuonna 2024 määritellyt kehityspolut). Portugali vastasi 77 prosenttiin komission vuonna 2024 antamista 13 suosituksesta tekemällä joitakin muutoksia uusilla toimenpiteillä.

Vuonna 2024 Portugali edistyi kaikissa mitatuissa indikaattoreissa, ja sen digitaaliset verkot kattavat lähes koko maan. Joulukuussa 2024 hyväksytyssä kansallisessa digitaalistrategiassa ilmoitettiin kunnianhimoisista suunnitelmista, jotka koskevat tekoälyä, datan jakamista, omavaraisuutta pilvipalveluissa ja digitaalisten välineiden avulla tapahtuvaa yksinkertaistamista. Vaikka vähintään digitaaliteknologian perustason käyttöasteen omaavien yritysten osuus on hieman EU:n keskiarvoa korkeampi, tekoälyn käyttöönotto yrityksissä on edelleen heikkoa ja startup-yritysten laajentumiseen tarjottava tuki on vähäistä. Toisaalta kansalaisille ja yrityksille tarkoitettujen digitaalisten julkisten palvelujen lisääntyvä saatavuus ja käyttö sekä sähköisiin terveystietoihin pääsyn merkittävä paraneminen luovat pohjan, jolta työtä voidaan jatkaa. Vaikka perustason digitaidot jakautuvat yhteiskunnassa edelleen epätasaisesti, yhä useammat kansalaiset ovat hankkineet pitkälle viedyt digitaidot muun muassa kyberturvallisuuden kaltaisilla aloilla. Portugali osallistuu myös puolijohteita ja kvanttiteknologiaa koskevaan EU:n laajuiseen yhteistyöhön.

Digitaalisen vuosikymmenen keskeinen suorituskykyindikaattori[1]	Portugali				EU		Digitaalisen vuosikymmenen tavoite vuoteen 2030 mennessä	
	DESI 2024 (vuodelta 2023)	DESI 2025 (vuodelta 2024)	Vuotuinen edistyminen	Kansallinen kehityspolku 2024 (3)	DESI 2025	Vuotuinen edistyminen	PT	EU
Kiinteän erittäin suuren kapasiteetin verkon (VHCN) kattavuus	94,2 %	94,6 %	0,4 %	94,2 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Kuitu kiinteistöön (FTTP) -yhteyksien kattavuus	92,3 %	93,2 %	0,9 %	92,3 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	–
5G-verkkojen kokonaiskattavuus	98,1 %	98,7 %	0,6 %	98,1 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Reunasolmut (arvio)	14	27	92,9 %	–	2 257	90,5 %	–	10 000
Pk-yritykset, joissa digitaaliteknologian käyttöaste on vähintään perustasoa (2)	–	74,3 %	2,7 %	–	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Pilvipalvelut	32,3 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tekoäly	7,9 %	8,6 %	9,8 %	–	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Data-analytiikka	38,6 %	–	–	–	–	–	–	75 %
Tekoäly tai pilvipalvelut tai data-analytiikka	54,4 %	–	–	–	–	–	–	75 %
Yksisarviset	1	1	0,0 %	–	286	4,4 %	2	500
Vähintään perustason digitaidot	56,0 %	–	–	–	–	–	80,0 %	80 %
Tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijat	4,6 %	5,2 %	13,0 %	4,5 %	5,0 %	4,2 %	7,0 %	~10 %
Sähköisen tunnistamisen järjestelmästä ilmoitettu		Kyllä						

Digitaaliset julkiset palvelut kansalaisille	81,5	84,5	3,6 %	81,5	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitaaliset julkiset palvelut yrityksille	81,9	84,3	2,9 %	81,9	86,2	0,9 %	100,0	100
Pääsy sähköisiin terveystietoihin	86,0	88,1	2,4 %	86,0	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Ks. kuvaus indikaattoreista ja muut mittarit menetelmää koskevassa huomautuksessa.
(2) Asiakirjassa DESI 2025 esitetään digitaaliteknologian käyttöastetta kuvaavan indeksin versio 4, joka on verrattavissa asiakirjassa DESI 2023 esitettyyn (vuoden 2022) vastaavan indeksin arvoon vuotuisen edistymisen laskemiseksi. Se ei ole vertailukelpoinen indeksin versioon 3 perustuvan kansallisen kehityspolun kanssa.
(3) Kansallisen kehityspolun arvo, jos se sisältyy kansalliseen etenemissuunnitelmaan ja jos indikaattori mitattiin asiakirjassa DESI 2025 (vuosi 2024).

Digitaalista vuosikymmentä koskevan vuoden 2025 erityiseurobarometrin mukaan 71 prosenttia Portugalin kansalaisista on sitä mieltä, että julkisten ja yksityisten päivittäispalvelujen digitalisaatio helpottaa heidän elämäänsä. Viranomaisten toimien osalta vastaajista 89 prosenttia pitää tärkeänä torjua verkossa levitettäviä valeuutisia ja disinformaatiota ja lieventää niiden aiheuttamia ongelmia, ja kilpailukyvyn osalta 89 prosenttia pitää tärkeänä varmistaa, että eurooppalaiset yritykset voivat kasvaa maailmanlaajuisesti kilpailukykyisiksi alansa eurooppalaisiksi huipuiksi.

Teknologisen johtoaseman ansiosta kilpailukykyinen, omavarainen ja resilientti EU

Portugalilla on vankka yhteysinfrastruktuuri, se edistyy tasaisesti eri indikaattoreissa ja sen 5G-verkon kattavuus on lähes sataprosenttinen. Laajakaistan ja matkaviestinverkkojen käyttöönotossa sekä 5G-pioneeritaajuusalueiden jakamisessa maa on kuitenkin enimmäkseen jäljessä EU:n keskiarvosta. Portugali on perustanut kansallisen siruja käsittelevän osaamiskeskuksen, jotta se voisi osallistua aktiivisemmin Siruja Euroopalle -aloitteeseen. Maa osallistuu jonkin verran eurooppalaisiin kvanttialan aloitteisiin. Niiden pk-yritysten osuus, joiden digitaaliteknologian käyttöaste on vähintään perustasoa, on hieman EU:n keskiarvoa suurempi, mutta tekoälyn käyttöönotto yrityksissä on edelleen vaatimatonta. Tekoälyn kehittämisen ja pilvipalvelujen kaltaisia omavaraisuuteen perustuvia digitaalisia ratkaisuja ja innovaatioekosysteemin edistämistä koskevia kunnianhimoisia suunnitelmia tuetaan osittain elpymis- ja palautumissuunnitelmasta myönnettävällä rahoituksella. Portugali aikoo lisätä startup-yritysten määrää vuoden 2024 hieman yli 4 700 yrityksestä kaikkiaan 6 000 yritykseen vuoteen 2030 mennessä. Tällä ennakoidaan olevan heijastusvaikutuksia yksisarvisten määrään, kun otetaan huomioon, että Portugalissa toimii tällä hetkellä vain yksi tällainen yritys. Portugalin startup-yrityksillä on edelleen ongelmia saada rahoitusta myöhemmissä kasvuvaiheissa. Kansalaisten ja yritysten kybertietoisuus on lisääntymässä osittain viranomaisten voimakkaiden ponnistelujen ja yhteistyöhengen ansiosta. NIS 2-direktiiviä ei kuitenkaan ole vielä saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä eikä pantu täytäntöön.

EU:n kansalaisten ja yhteiskunnan suojeleminen ja valtaistaminen

Perustason digitaidot ovat edelleen EU:n keskitasoa, ja niissä on huomattavia puutteita heikommin koulutettujen ja ikääntyneiden henkilöiden keskuudessa. Vuonna 2024 Portugali edistyi kuitenkin lupaavasti tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoiden, myös naispuolisten asiantuntijoiden, osuudessa. Sukupuolierot tällä alalla ovat alkaneet tasoittua joidenkin ohjelmien ansiosta, mutta pitkälle viedyt digitaidot eivät ole merkittävässä asemassa Portugalin etenemissuunnitelmassa. Julkishallinnossa edistetään kuitenkin vankkoja digitaitoja erityisesti Portugalin elpymis- ja palautumissuunnitelmasta rahoitettavien investointien ansiosta. Maa on edistynyt hyvin digitaalisessa hallinnossa, ja yhä useammat henkilöt käyttävät tällaisia ratkaisuja. Myös kansalaisille tarkoitetut digitaaliset julkiset palvelut ovat edelleen korkealla tasolla. Yhdennetyn Gov.pt-sovelluksen avulla digitaalisen identiteetin kehitys voi saada vauhtia. Lisäksi pääsy sähköisiin terveystietoihin on edistynyt viime vuosina nopeasti, minkä ansiosta Portugali on yksi edelläkävijöistä. Tämä saattaa liittyä

myös digitaalisen terveydenhuollon siirtymään tehtyyn elpymis- ja palautumistukivälineen investointiin. Joitakin haasteita on kuitenkin jäljellä, sillä yrityksille tarkoitetut digitaaliset palvelut ovat EU:n keskiarvon alapuolella erityisesti rajat ylittävissä tilanteissa. Medialukutaitoon ja lasten suojeluun kiinnitetään yhä enemmän huomiota.

Digitaalisen transformaation avulla älykästä viherryttämistä

Vihreät ja digitaaliset painopisteet ovat vähitellen saamassa enemmän huomiota. Portugali toteuttaa elpymis- ja palautumistukivälineen tuella digitaalista ja älykästä kansakuntaa koskevaa toimintaohjelmaa, jonka puitteissa on tarkoitus perustaa kaupunkialueiden hallinta-alustoja ja digitaalisia kaksosia. Niissä hyödynnetään valtavaa tietomäärää eri alueista ja yhteysratkaisuista, jotta voidaan vastata alueellisiin haasteisiin, myös ympäristö- ja ilmastohaasteisiin.

Digitaalista vuosikymmentä koskeva kansallinen strateginen etenemissuunnitelma

Portugali toimitti joulukuussa 2024 täysin tarkistetun digitaalista vuosikymmentä koskevan kansallisen etenemissuunnitelman, jossa oli kohdennettuja mukautuksia maaliskuuhun 2025 asti. Se sisälsi yli 150 toimenpidettä, joista monet olivat uusia, tarkistettuja tavoitteita sekä – ensimmäistä kertaa – yli puolet vaadituista kehityspoluista. Etenemissuunnitelma perustuu pitkälti kansalliseen digitaalistrategiaan ja sen toimintasuunnitelmaan, josta kuultiin sidosryhmiä. Päivitykset ovat yhdenmukaisia uuden komission tekoälyä, omavaraisuutta ja digitaitoja koskevien painopisteiden kanssa. Tarkistetussa etenemissuunnitelmassa raportoidaan sidosryhmien kuulemisesta ja sillä vastataan huomattavan moniin vuonna 2024 annetuista etenemissuunnitelmaa koskevista suosituksista. Useimmat tavoitteet vastaavat EU:n vuoden 2030 tavoitteita lukuun ottamatta tavoitetta, jonka mukaan tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoiden osuus nostetaan 7 prosenttiin (10 %:n sijasta) vuoteen 2030 mennessä. Tarkistetussa etenemissuunnitelmassa asetetaan edelleen etusijalle digitaidot, digitaalinen julkishallinto ja yritysten digitalisaatio. Se koostuu 157 toimenpiteestä, joiden budjetti on 2,15 miljardia euroa eli 0,75 prosenttia bruttokansantuotteesta (BKT). Etenemissuunnitelmalla edistetään useimpia tavoitteita, kuten ihmiskeskeistä digitaalista transformaatiota, yksinkertaistamista, omavaraisuutta ja resilienssiä. Kestävän kehityksen ja osallisuuden kaltaisiin osa-alueisiin ei kuitenkaan keskitytä erityisesti eikä kilpailukykyä käsitellä kattavasti.

Digitaalialan rahoitus ja hankkeet

Portugalin elpymis- ja palautumissuunnitelman määrärahoista 21 prosenttia[1] (4,5 miljardia euroa) on osoitettu digitalisaatioon. Lisäksi koheesiopolitiikan rahoituksesta on osoitettu 2,4 miljardia euroa[2] (11 % Portugalin koheesiopolitiikan kokonaisrahoituksesta) maan digitaalisen transformaation edistämiseen. Portugali on paikallisia digitaalisia kaksosia koskevan CitiVERSE EDIC -konsortion ja EUROPEUM-EDIC-konsortion jäsen. Portugalilaiset yhteisöt ovat epäsuoria ja/tai assosioituneita kumppaneita mikroelektroniikkaa ja viestintäteknologiaa koskevassa IPCEI-hankkeessa (IPCEI-ME/CT). Portugali on myös EuroHPC-yhteisyrityksen ja siruyhteisyrityksen osallistujavaltio.

[1] Digitaalisia tavoitteita edistävien määrärahojen osuus on laskettu elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen liitteen VII mukaan. Tiedot on päivitetty viimeksi 16.5.2025.

[2] Määrä sisältää kaikki investoinnit, joiden nimenomaisena tavoitteena on digitaalisen transformaation toteuttaminen tai joilla edistetään sitä merkittävästi, koheesiopolitiikan ohjelmakaudella 2021–2027. Käytetyt rahastot ovat Euroopan aluekehitysrahasto, koheesiorahasto, Euroopan sosiaalirahasto plus ja oikeudenmukaisen siirtymän rahasto.

Portugali

Portugali on osallistunut Best Practice Accelerator -alustaan[3] jakamalla yhden parhaan käytännön vihreää tietotekniikkaa koskevassa klusterissa (älykkäitä alueita koskeva kansallinen strategia).

Digitaaliset oikeudet ja periaatteet

Erään taustatutkimuksen mukaan Portugali on ollut yksi aktiivisimmista jäsenvaltioista **digitaalisia oikeuksia ja periaatteita koskevan eurooppalaisen julistuksen** täytäntöönpanossa. Maa on käynnistänyt yhteensä yli 100 aloitetta, ja vuonna 2024 käynnistettiin 14 uutta aloitetta. Portugali toimii aktiivisimmin julistuksen digitaalialan koulutuksen ja osaamisen osa-alueella. Yksityisyyden suojan ja omien tietojen valvonnan osa-alueella on toteutettu vähemmän toimia. Valinnanvapautta koskevilla toimenpiteillä vaikuttaa olevan eniten vaikutusta käytännössä, toisin kuin toimenpiteillä, joilla pyritään edistämään digitaaliseen julkiseen tilaan osallistumista.

Suositukset

- **Tekoäly:** Tuetaan tekoälyn käyttöönottoa ja mahdollistetaan siten yritysten innovointi muun muassa panemalla käynnissä olevat ja suunnitellut toimenpiteet oikea-aikaisesti täytäntöön.
- **Perustason digitaidot:** Arvioidaan nykyisten toimenpiteiden käyttöönottoa ja määritetään keinoja vastata jäljellä oleviin tarpeisiin, erityisesti yhteiskunnan digitaaliseen kahtiajakoon.
- **Pk-yritysten perustason digitaalinen intensiteetti ja kehittyneet teknologiat:** Tuetaan kehittyneiden digitaaliteknologioiden käyttöönottoa yrityksissä lisäämällä julkisen ja yksityisen sektorin ja tiedemaailman välistä yhteistyötä ja määrittämällä keskipitkän aikavälin tukitoimenpiteitä.
- **Pilvipalvelut:** Edistetään pilvipalvelujen käyttöönottoa ja pannaan erityisesti täytäntöön pilvi-infrastruktuurin omavaraisuutta koskevat suunnitelmat.
- **Tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijat:** Määritetään keinoja tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoiden houkuttelemiseksi, edistetään tieto- ja viestintätekniikan opintoja ja digitaalisia täydennys- ja uudelleenkoulutusvaihtoehtoja sekä jatketaan sukupuolten tasapuolisen edustuksen vahvistamista tällä alalla.
- **Vihreä siirtymä:** Harkitaan johdonmukaisen lähestymistavan käyttöönottoa digitaalisen ja vihreän siirtymän yhdistämiseksi.
- **Scale-up-yritykset ja yksisarviset:** Parannetaan edelleen liiketoimintaympäristöä ja digitaalisten startup-yritysten rahoituksen saantia, jotta ne voivat kasvaa scale-up-yrityksiksi, muun muassa kohdentamalla julkista tukea yritysten T&K-toimintaan.
- **Puolijohteet:** Jatketaan puolijohteisiin liittyviä toimia ja pyritään johtoasemaan EU:n tasolla.
- **5G:** Harkitaan jäljellä olevien 5G-pioneeritaajuusalueiden jakamista ja 5G:n käytön edistämistä.

[3] Best Practice Accelerator (BPA) on alusta, jonka avulla jäsenvaltiot voivat jakaa kokemuksia onnistuneista toimenpiteistä sekä haasteista, joita ne ovat kohdanneet pyrkiessään saavuttamaan digitaalisen vuosikymmenen tavoitteet. Parhaat käytännöt asetetaan jäsenvaltioiden saataville BPA:n tietovaraston avulla ja niitä esitellään säännöllisesti järjestettävissä työpajoissa, joissa keskitytään tällä hetkellä kolmeen temaattiseen klusteriin: digitaitoihin, vihreään tieto- ja viestintätekniikkaan ja digitaaliteknologioiden käyttöönottoon.